

EDWIN PIECHOWIAK (1918-1996)

Urodził się 20 czerwca 1918 roku w Duisburgu w Westfalii w Niemczech. Rodzice – ojciec Franciszek i matka Stanisława zaangażowani byli w polonijnych zespołach kulturalnych i z chwilą powstania wolnej Polski powrócili do kraju. Zamieszkali w Bydgoszczy, gdzie uczęszczał do Szkoły Powszechnej. Następnie w 1934 roku ukończył Szkołę Handlową. W szesnastym roku życia wstąpił ochotniczo do trzyletniej Szkoły Podoficerskiej Piechoty dla Małoletnich w Koninie. Po jej ukończeniu, we wrześniu 1937 roku został przydzielony do 3. kompanii karabinów maszynowych w 33. pułku piechoty w Łomży, na stanowisko zastępcy dowódcy plutonu w stopniu kaprała. Z pułkiem tym we wrześniu 1939 roku brał udział w wojnie obronnej z przydziałem na stanowisko dowódcy punktu amunicyjnego. Uczestniczył m.in. w walkach nad Narwią i pod Nowogrodem.

W końcu września dostał się do niewoli radzieckiej, z której po dwóch dniach zbiegł. Próba przejścia granicy litewskiej zakończyła się ponownym uwięzieniem przez Sowietów. W czasie transportu na Wschód, wyskoczył z pociągu i po wielu trudnościach dotarł do Łodzi, nowego miejsca zamieszkania rodziny. Po krótkim pobycie w Łodzi, w styczniu 1940 roku, przedostał się przez zieloną granicę pod Koluškami do Generalnego Gubernatorstwa. Tam na terenie województwa kieleckiego włączył się do pracy konspiracyjnej w ZWZ-AK. W kwietniu 1940 roku złożył przysięgę jako żołnierz podziemia (ps. „Jurand”). Wraz z Franciszkiem Palusem (ps. „Bałtycki”) był organizatorem placówki „Kasztan”, tj. Kazimierzy Wielkiej w ramach Inspektoratu „Maria”. Pełnił szereg odpowiedzialnych funkcji, m.in. instruktora wojskowego, a następnie wykładowcy na kursach podoficerskich.

Był żołnierzem 106. Dywizji Piechoty Armii Krajowej. W grudniu 1943 roku został zdekonspirowany i ścigany listami gończymi przez gestapo. Organizacyjnie przeniesiony został na obwód Kościelec. Ukrywał się pod nazwiskiem Edwarda Piątkowskiego (ps. „Suchy”, „Wujek”, „Jurand”, „Heniek”) i zamieszkał początkowo u dowódcy kompanii Mieczysława Zawartki (ps. Woźny”), a następnie w szkole w Kościelcu, u państwa Molągów. Nadal kontynuował pracę wykładowcy na kursach podoficerskich i podchorążych. Brał udział w zabezpieczaniu zrzutów broni oraz w walkach z oddziałami SS i żandarmerii.

W lipcu 1944 roku w ramach akcji „Burza” brał udział w zgrupowaniu partyzanckim „Zagraja” w Lasach Chrobarzewskich. 27 lipca 1944 roku uczestniczył w bitwie pod wsią Sielec, jako zastępca dowódcy oddziału szturmowego. 5 sierpnia 1944 roku brał udział w walkach pod Skalbmierzem, w ramach Pińczowskiej Republiki Partyzanckiej. Do godzin południowych organizował przerzuty ludzi i broni pod Skalbmierz, a następnie na czele ochotników przez niego przeszkolonych, wkroczył bezpośrednio do walki biorąc udział w oswoobodzeniu miasta pod dowództwem „Wojniłowicza”. W końcowej fazie bitwy został ranny.

Po zajęciu terenów przez Armię Czerwoną, chcąc uniknąć represji NKWD i UB, przeniósł się do Łodzi i ochotniczo zgłosił się do Wojska Polskiego. 18 kwietnia 1945 roku wcielony został do 21. pułku zapasowego artylerii w Tomaszowie Mazowieckim z przydziałem do dowództwa pułku, na stanowisko zastępcy szefa kancelarii. 8 września 1945 roku zweryfikowany do stopnia ogniomistrza, a 13 września chorążego. Początkowo pełnił funkcję instruktora wf w Szkole Pułkowej, a następnie adiutanta komendanta szkoły. Po ujawnieniu jego

udziału w walkach podziemnych AK cofnięto mu zweryfikowany stopień (chorążego) oraz zwolniono go 6 lutego 1946 roku z wojska w stopniu sierżanta.

Jego przyjazd do Gostynia był przypadkowy. Uciekając przed represjami NKWD i UB, w mieście ukrywało się kilku jego kolegów – oficerów ze 106. Dywizji Armii Krajowej, do których dołączył. Na ulicy Kolejowej nr 19 zorganizowano skrzynkę kontaktową, udzielając kolegom akowcom pomocy. Z czasem jego współtowarzysze walki wyjechali z Gostynia, a on sam pozostał i związał swój los z ziemią gostyńską. 14 września 1946 roku zawarł związek małżeński z córką rozstrzelanego na Rynku gostyńskim (21.10.1939), powstańca wielkopolskiego, Antoniego Gościniaka – Aleksandrą Gościniak, która będąc wysiedloną do G.G. wraz z matką i młodszą siostrą kilka miesięcy wcześniej powróciła do rodzinnego miasta.

W pierwszych latach powojennych pracował na stanowisku kierownika Składnicy „Społem” w Gostyniu. W latach 1954-1955 był wiceprezesem Zarządu Powiatowego PZGS w Lesznie, a w latach 1956-1972 w Gostyniu. 1 kwietnia 1961 roku ukończył dwuletnie Studium Spółdzielcze przy Wyższej Szkole Ekonomicznej w Poznaniu. W 1972 roku przeszedł na emeryturę. Działał w Polskim Stronnictwie Ludowym i w Zjednoczonym Stronnictwie Ludowym. Był prezesem Zarządu Oddziału Powiatowego ZBoWiD w Gostyniu oraz członkiem Zarządu Wojewódzkiego w Poznaniu. Należał do Światowego Związku Żołnierzy AK. Decyzją Ministerstwa Obrony Narodowej z 3 czerwca 1989 roku został mianowany podporucznikiem ze starszeństwem od 11 listopada 1944 roku, a 13 sierpnia 1992 roku porucznikiem w stanie spoczynku.

Zmarł 10 września 1996 roku i pochowany został na cmentarzu parafialnym w Gostyniu.

Posiadał odznaczenia: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (17.01.1972), Krzyż Walecznych (10.12.1964), Srebrny Krzyż Zasługi z Mieczami (10.12.1964), Krzyż Partyzancki (11.09.1961), Krzyż Armii Krajowej (Londyn, 5.09.1978), Brązowy Krzyż Zasługi (22.07.1956), Medal Wojska Polskiego – cztery razy (Londyn, 15.08.1948), Medal za Warszawę (25.07.1947), Medal Zwycięstwa i Wolności (18.03.1947), Medal „Za udział w wojnie obronnej 1939 roku” (25.05.1983), Odznakę Grunwaldzką (18.03.1947), Odznakę Tyśiąclecia Państwa Polskiego, Odznakę „Zasłużony Działacz Ruchu Spółdzielczego” (7.07.1957) oraz Odznakę Pamiątkową AK „Burza”.

Informacje żony Aleksandry Piechowiak. Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych Koło Gostyń, *Ankieta personalna ZBoWiD*; Piechowiak Edwin – życiorys. Ks. W. Seria C, nr 0469102. RKU Rawicz (30.12.1949), Ks. W. nr 0078043 Seria AH, WKU Leszno (7.03.1990). Koło Byłych Żołnierzy Armii Krajowej w Londynie (zaświadczenie weryfikacyjne z 15.03.1978).